

Waterschap **Scheldestromen**

Programma Watersystemen

Totaal Programma Watersystemen

Overzicht prestaties programma Watersystemen

Prestatie-indicator	Doel begroting 2023	Realisatie monitor mei 2023	Realisatie 31-12-2022
KRW-waterlichamen voldoen aan de doelen voor ecologische waterkwaliteit voor macrofauna (%)	80%-85%	41%	41%
KRW-waterlichamen voldoen aan de doelen voor ecologische waterkwaliteit voor macrophyten (%)	80%-85%	3%	3%
KRW-waterlichamen voldoen aan de doelen voor ecologische waterkwaliteit voor fytoplankton (%)	80%-85%	10%	10%
KRW-waterlichamen voldoen aan de doelen voor ecologische waterkwaliteit voor vis (%)	80%-85%	74%	74%
Watersystemen zijn bereikbaar voor vis (% t.o.v. de oppervlakte van het totale beheergebied)	49%	53%	53%
Natuurvriendelijke oevers aangelegd (in km)	3,0	0	2,9
KRW-waterlichamen voldoen aan de normen voor de chemische waterkwaliteit (%)	85%	0%	0%
Planvorming Wateropgave afgerond: het gebied is doorgerekend op basis van de inundatienormen (%)	100%	100%	100%
De maatregelen om het beheersgebied voor wateroverlast (WB21) op orde te brengen zijn uitgevoerd (%)	93%	60%	60%
Het gebied heeft een actueel vastgesteld peilbesluit (%)	100%	83%	83%
De maatregelen om het beheersgebied voor peil-beheer (GGOR) op orde te brengen zijn uitgevoerd (%)	75%	63%	63%
Aantal afwijkingen van de bandbreedte in het peilgebied door technisch falen	<=5	0	1

Toelichting prestaties programma Watersystemen

Het werk in het watersysteem bestaat uit een divers aantal werkzaamheden. De afdeling zorgt zowel voor het reguliere onderhoud en het voldoende op orde houden van de wateren en assisteert zoals stuwten en gemalen. De veranderende regelgeving, denk alleen maar aan het GLB, en de toenemende vraag van derden hebben impact op de realisatie van projecten en daarmee ook op de uitvoering van beheer en onderhoud. Binnen de afdeling worden steeds meer vacatures vervuld en blijven we, als lerende organisatie werken aan de basis op orde en planmatige en toekomstgerichte aanpak van projecten en opgaven. De samenwerking en onderlinge afstemming met andere overheden en diverse belangenpartijen maakt intensief onderdeel uit van het werk. Bij het plannen van projecten merken we dat steeds veranderende regelgeving en grondverwerving grote impact en dus ook veel aandacht behoeven in de planning.

Toelichting afwijking op prestatie-indicatoren:

- De KRW toetsingen 2023 zijn nog niet uitgevoerd waardoor er op dit moment geen geactualiseerd beeld is. De toetsingen worden uiterlijk in juni/juli 2023 uitgevoerd.
- Natuurvriendelijke oevers: De doelstelling voor 2023 is de aanleg van 3 km NVO oevers. Er is ongeveer 3 km concreet in voorbereiding. Op dit moment is nog onzeker of deze oevers dit jaar daadwerkelijk kunnen worden aangelegd. Dat hangt onder meer af van benodigde proceduretijd. Mocht dat niet lukken dan worden deze oevers in 2024 aangelegd. Tevens wordt er gewerkt aan de grondverwerving voor de doelstellingen voor komende jaren.
- Maatregelen voor wateroverlast: Ons watersysteem moet in 2027 volledig voldoen aan de inundatienormen (WB21), die zijn vastgesteld in het Omgevingsplan

Zeeland. De laatste PWO studies zijn afgerond (PWO West Zeeuws Vlaanderen is in routing naar de AV voor vaststelling), hiermee zijn de knelpunten in beeld. De maatregelen zullen komende jaren verder worden geprogrammeerd en uitgevoerd.

- Actueel vastgesteld peilbesluit: Het definitieve peilbesluit voor West Zeeuws-Vlaanderen staat geagendeerd in de AV van 8 juni 2023. Hiermee wordt voor het hele gebied een actueel peilbesluit gerealiseerd.
- Maatregelen om het peilbeheer op orde te brengen: Eind 2023 hebben we alle peilbesluiten geactualiseerd. Vervolgens voeren we de benodigde maatregelen uit om de gewenste peilen overal te kunnen voeren. In 2027 moet het gebied hiervoor volledig op orde zijn.

Exploitatiekosten programma Watersystemen

Kosten- en opbrengstsoorten	Bedragen x € 1.000		
	Begroting 2023, inclusief begrotingswijzigingen	Prognose 2023	Afwijking
Externe kosten	17.903	18.208	-305
Externe opbrengsten	-99	-137	38
Personeelskosten	9.780	9.562	218
Rente en afschrijving	8.701	7.768	933
Netto kosten programma Watersystemen	36.285	35.401	884

Toelichting programma Watersystemen externe kosten & opbrengsten

Externe kosten (€ 305.000,- hoger):

De mei monitor laat een verwachte stijging van de externe kosten zien van € 305.000,-. Hieronder worden de afwijkingen nader toegelicht.

- Beheer en procesvoering gemalen en stuwen (€ 254.000,- hoger)
De stijging wordt veroorzaakt door hogere elektriciteitskosten ten gevolge van stijging van de netwerkkosten vanaf 2023. Bij de opstelling van begroting 2023 was dit nog niet bekend.
- Onderzoek waterbodems (€ 74.000,- hoger)
De onderzoekskosten voor bagger vallen hoger uit, vanwege meer verdachte locaties van de baggergebieden 2024. Dit wordt voor € 38.000 gedekt door hogere opbrengsten baggerspecie.
- Assetmanagement (€ 25.000,- lager)
Vooralsnog wordt uitgegaan van lagere kosten voor assetmanagement. Komende periode krijgt de nadere organisatiebrede uitwerking van assetmanagement een vervolg.

Externe baten (€ 38.000,- hoger)

- Dit betreft een vergoeding van de provincie voor aanlevering van baggerspecie.

Toelichting exploitatiekosten programma Watersystemen risico's en ontwikkelingen

- De beheer en onderhoudswerkzaamheden van de watersystemen zijn seizoensgebonden en vinden voor een groot deel plaats na het broedseizoen (juli/augustus). Vooralsnog worden de werkzaamheden conform planning uitgevoerd. De GWW index laat in januari 2023 een stijging zien van 2,9% ten opzichte van oktober 2022. Ten opzicht van het jaargemiddelde zou dit bij een ongewijzigde GWW index uitkomen op een prijsstijging van 5%, bij een begrote index van 4%. Vooralsnog gaan we er van uit dat dit opgevangen kan worden binnen het huidige budget.
- Voor wat betreft het programma Zoet Water Delta is het project 'hergebruik effluent' van start gegaan.
- Voor het onderhoud van beheer van stuwen is in het 1e kwartaal een opzet gemaakt voor een realistische onderhoudsplanning en zijn de eerste opdrachten reeds uitgezet. Verwachting is dat het betreffende budget dit jaar volledig wordt ingezet.
- De laatste maanden is te zien dat in de offertes voor het technisch onderhoud en materialen hogere prijzen worden opgevoerd dan gelijke offertes van circa 4 maanden eerder. Dit betreft ongeveer een prijsstijging van 7%. Er moet nog afgewacht worden hoe zich dat in de loop van het jaar verder ontwikkelt.
- De uitrol van het TIA portal (software voor de zuiveringen, rioolgemalen, poldergemalen, geautomatiseerde stuwen e.d.) wordt voorzien in 2023. Het benodigd budget van € 175.000,- is echter niet opgenomen in de begroting. Komende periode wordt nagekeken of dit vanuit het exploitatiebudget kan worden opgevangen of dat dit, gezien de aard en omvang van de uitgaven, als investering aangevraagd dient te worden.

Toelichting personeelslasten programma Watersystemen

Personeelslasten (€ 218.000,- lager):

- Het voordeel wordt grotendeels veroorzaakt doordat begrote formatieplaatsen nog niet zijn ingevuld. Hiertegenover staan deels extra kosten voor inhuur.

Toelichting personeelslasten programma Watersystemen risico's en ontwikkelingen

Voor beleid en ondersteuning zijn nog niet alle formatieplaatsen ingevuld. De verwachting is dat we in de loop van het jaar meer zicht krijgen op de invulling van de openstaande formatieplaatsen. Dit heeft mogelijk gevolg voor bijvoorbeeld het budget kennisontwikkeling.

Toelichting rente en afschrijving programma Watersystemen

Rente en afschrijving (€ 933.000,- lager):

- De afschrijvingskosten vallen € 462.000,- lager uit. Bij de begroting was er vanuit gegaan dat het project Baggeren uitwateringskanaal

Cadzand in 2022 gereed zou zijn en dus zou worden afgeschreven. Dit project loopt nog door in 2023, wat een voordeel in afschrijving oplevert van € 453.000,-. Daarnaast nog andere kleine verschillen.

- De rentekosten vallen € 471.000,- lager uit.
Bij de prognose is rekening gehouden met minder rente dan begroot. Omdat we nu rente ontvangen over het saldo op de rekening schatkistbankieren en omdat er gelden uitgezet zijn bij andere overheidsorganisaties.

Investerings Programma Watersystemen

bedragen x € 1.000

Project	Technisch gereed cf AV besluit	Planning techn. Gereed	Algemeen voorb. krediet	AV besluitvorming			Prognose totaal investering			Bestedingen 2023		
				AV-krediet bruto	AV-krediet subs/ bijdr	AV-krediet netto	Bruto	Subs	Netto	Begroot	Prognose	
2 programma watersystemen												
Voorlopig financieel afgerond												
PRJ1431A	Baggeren Vinkenisse-en Bathsekreek17	12-19	12-19		1.900		1.900	1.136		1.136		10
PRJ1431B	Baggeren Domburgse watergang '17	12-19	12-19		1.250		1.250	1.126		1.126		7
PRJ1431C	Baggeren het Koegat '17	12-19	12-19		1.000		1.000	743		743		
PRJ1456A	Uitv.duikers/stuwen GGOR/WB21 2021	12-22	12-22		1.500		1.500	1.512		1.512		
totaal voorlopig financieel afgerond					5.650		5.650	4.517		4.517		17
Onderhanden investeringen												
PRJ1034	PWO WB21/KRW/GGO 14-19	08-23	08-23		2.058		2.058	1.667		1.667		
PRJ1129	Gemaal de Poel,capaciteitsvergroting	12-23	06-24		9.170	-3.350	5.820	9.170	-4.417	4.753	2.699	2.528
PRJ1153I	Revisie pompinstallatie gm Hellewoud	09-22	09-22		950		950	917		917		
PRJ1153J	Gemaal de Luyster	07-22			400		400	290		290	275	275
PRJ1153N	Krooshekreiniger pg Oosterland	12-22			275		275	202		202	200	200
PRJ1153O	Krooshekreiniger pg Postweg	03-23	05-23		300		300	244		244	225	225
PRJ1168C	Kruispolder-voorbereiding	12-23	12-23		2.965	-287	2.678	2.965	-287	2.678	60	522
PRJ1168D	Kruispolder visp stuw Dreefken	12-24	12-24		250	-90	160	221	-77	144	30	15
PRJ1443	OAS-Wschouwen maatr watersyst fase B	12-27	12-27		1.323		1.323					
PRJ1456B	Uitv.duikers/stuwen GGOR/WB21 2022	12-23	12-23		1.725		1.725	1.725		1.725	725	915
PRJ1456C	Uitv.duikers/stuwen GGOR/WB21 2023	12-24	12-24		1.725		1.725	1.725		1.725	1.000	725
PRJ1458A	Uitv WB21/KRW/GGOR Oude Haven	12-23	10-23		350		350	278	-250	28		6
PRJ1459	Baggeren uitwat. kanaal Cadzand	12-22	05-23		9.900	-1.100	8.800	10.071	-1.213	8.858	340	512
PRJ1459A	Baggeren Stierskreek	12-21	11-21		5.295	-746	4.549	2.567	-746	1.821		50
PRJ1472	Uitvoering WB-21/KRW/GGOR 2021	12-23	12-23		1.250		1.250	1.250		1.250	350	439
PRJ1491B	Baggeren grote wateren Bonte Kof	12-24	12-24		1.247		1.247	1.246		1.246	180	951
PRJ1492	Uitv.WB-21/KRW/GGOR 2022	12-24	12-24		1.250		1.250	1.251		1.251	750	500
PRJ1498A	Verv.best.techn.inst. Opmal 21	06-23	06-23		500		500	293		293	10	16
PRJ1504	Uitvoer.stedelijke waterplannen 2021	12-23	12-23		302		302	307		307	218	218
PRJ1532A	Vispassages voorbereidingskrediet	12-23	12-23		636		636	33		33	426	400
totaal onderhanden investeringen					41.871	-5.573	36.298	36.421	-6.990	29.431	7.488	8.497
(Intern) in voorbereiding												
PRJ1088	Gemaal Zoetendijk Oud-Vossemeer		08-24	128				3.153	-774	2.379	1.343	606
PRJ1098A	Vispassage gemaal van Borssele		12-24					1.275	-816	459		

Programma Watersystemen

PRJ1153P	Renovatie poldergemaal Baarland		50				378		378		25
PRJ1153Q	Renovatie poldergemaal Coudorpe		50				455		455		25
PRJ1153R	Poldergemaal Quarlespolder		50				1.052		1.052		25
PRJ1153S	Renovatie Poldergemaal Zuidwatering	12-24					1.153		1.153		300
PRJ1153T	Renovatie Poldergemaal Kadijk						730		730		
PRJ1167A	Vispassage gemaal Lovenpolder	12-24					549	-280	269		
PRJ1168E	Kruispolder-uitvoer	12-24					3.887	-1.303	2.584	1.330	83
PRJ1168F	Gemaal Walsoorden	02-27	45				6.003		6.003	250	250
PRJ1170B	Moervaart/Zuidleden en Zwarte Sluis	11-25	129				3.016	-1.508	1.508	100	203
PRJ1391	BOB Zeeuws Vlaanderen						3.201	-1.600	1.601		
PRJ1434	Baggerwerken grote wateren 2026 e.v.						29.401		29.401		
PRJ1453	Gemaal Waarde	06-24					1.225		1.225	300	400
PRJ1455	Gemaal Spanjaardweg winter Braakman	08-24	126				2.279	-504	1.775	913	466
PRJ1491	Bag. Sint Kruiskreek	12-25	250				1.376		1.376	25	25
PRJ1491A	Bag. Smedekbrugge Kreek	12-25					1.177	-25	1.152	25	355
PRJ1491C	Bag. Boschkreek De Sluis	12-25					1.045		1.045	25	25
PRJ1493	Baggeren grote wateren 2025										
PRJ1506	Uitvoering SWO Heikant 2023	06-24					151		151	148	148
PRJ1508A	Uitvoering SWO Vogelw Bresk.H.pl	07-24	35				548		548		
PRJ1508B	Uitvoering SWO Kortg.Driesch.Axel	12-25					187		187		
PRJ1509	Bijdrage stedelijke waterplan 2023ev						500		500		
PRJ1519A	Uitvoering gemaal Othene						9.970	-1.249	8.721	130	130
PRJ1532	Vispassage De Luyster	12-24					1.276	-817	459		
PRJ1549	Hergebruik effluent Deltaprgr. Zoetw	12-27					1.300		1.300	217	217
PRJ1560	Restauratie duikers Buthdijk (Axel)		60				485		485	25	25
totaal (intern) in voorbereiding			923				75.773	-8.876	66.897	4.831	3.308
Totaal programma watersystemen			923	47.521	-5.573	41.948	116.711	-15.866	100.845	12.319	11.821

Toelichting investeringen programma Watersystemen

Algemeen

Binnen het programma Watersystemen zijn er per eind mei 4 projecten voorlopig afgerond, 20 projecten waarvoor een AV-krediet is verstrekt zijn onderhanden en 27 projecten zijn in de voorbereidingsfase. Van deze laatste groep is er voor 10 projecten een algemeen voorbereidingskrediet aangevraagd.

De geprognosticeerde bestedingen komen in 2023 € 498.000,- lager uit ten opzichte van de begroting. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door het feit dat de liquiditeitsplanning van een aantal projecten is aangepast. Dit betreft bijvoorbeeld project Kruispolder, welke is aangepast ten gevolge van de scopewijziging en de projecten Gemaal Zoetendijk-Oud-Vossemeer en gemaal Spanjaardweg. Voor deze 2 projecten wordt in de Algemene vergadering van juli het krediet aangevraagd en zal de aanbesteding hierna volgen.

De belangrijkste afwijkingen in tijd en geld worden hieronder toegelicht:

- Een 3-tal projecten binnen programma Watersystemen hebben een uitloop van meer dan 6 maanden op de oorspronkelijke technische einddatum. Dit betreft de projecten Gemaal de Luyster (PRJ1153J), Krooshekreiniger poldergemaal Oosterland (PRJ1153N) en Krooshekreiniger poldergemaal Postweg (PRJ1153O). Dit vanwege een intern capaciteitstekort. Daarnaast zijn er nog een 2-tal projecten welke de geplande einddatum overschrijden met een uitloop van minder dan 6 maanden. Dit betreffen de projecten Gemaal de Poel, waarbij een de uitvoeringsplanning is bijgesteld ten gevolge van een latere aanbesteding dan oorspronkelijk gepland en project Baggeren uitwateringskanaal Cadzand welke in de afrondende fase zit. Dit laatste project laat een geringe overschrijding zien van € 58.000,- (0,6%) ten opzichte van het verstrekte krediet.
- De prognose op het project Uitvoering stedelijke waterplannen 2021 laat een geringe verwachte overschrijding zien van € 5.000,-.

Ontwikkelingen

-

Risico's

- Aandachtspunt blijft om voldoende voorbereidingstijd te reserveren voor grondverwerving. Dit speelt met name bij de SWO-projecten (Stedelijke Water Opgave) en de PWO-projecten (opgaven voor GGOR, WB21 en KRW om het watersysteem op orde te brengen tegen wateroverlast en voor juiste peilen en een goede waterkwaliteit). Dit kan al snel 1 tot 2 jaar vergen en is tot het moment van daadwerkelijke eigendomsoverdracht moeilijk te plannen.
- Waar in de planningen voor projecten tevens rekening mee moet worden gehouden is dat netwerkbeheerder Stedin heeft aangegeven dat voor het verleggen van kabels en leidingen er sprake is van veel vraag en een langlopende planning. Nu moet op basis van hun informatie voor de planning rekening worden gehouden met een termijn van 1,5 jaar tussen het moment van aanvraag en het daadwerkelijk verleggen van de kabels en leidingen.

- Het aantrekken van personele capaciteit voor de programmering en voorbereiding van nieuwe projecten blijkt gezien de arbeidsmarkt nog steeds moeilijk in te vullen en vraagt tijd. Dit zal nog niet zozeer effect hebben op de realisatiegraad in 2023 maar kan wel effect hebben op de projecten in de volgende jaren.

Kansen

- Het interreg project Moervaart/Zuidleden en Zwarte Sluis is een grensoverschrijdend project met de provincie Oost Vlaanderen, de Zwarte Sluispolder en Polder Moervaart Zuidlede. Dit project staat gepland voor uitvoer in 2024. Het doel van dit project is het klimaat robuust inrichten en beheers afspraken maken ten behoeve van het grensoverschrijdende watersysteem bij Othene en Langelede en de Poel en Vogelschorpolder. De doelstelling van dit project sluit aan bij de doelstellingen uit de Europese strategie voor aanpassing van klimaatverandering, waarbij er onder meer wordt gestreefd om de gebiedsinrichting aan te passen aan de verwachte klimaatverandering waardoor overstromingen en verdroging wordt voorkomen en de kwetsbaarheid van het agrarisch achterland en de natura2000 gebieden wordt verminderd. De subsidie aanvraag is op moment van schrijven van de monitor nog in behandeling.
- In het kader van het Nationaal Strategisch Plan (opvolger POP regeling) is de verwachting dat er in april 2024 weer een openstelling komt om projecten in te dienen voor subsidie. Momenteel wordt de verkenning gedaan om, uitgaande van de voorwaarden van de subsidieregeling, te kijken of er kansen zijn enkele projecten in te dienen.

Afwijkingen waarover besluitvorming door de AV dient plaats te vinden

Exploitatie

- Voorstel om de besparing op de kapitaallasten van € 933.000,- op te nemen in de 3e begrotingswijziging 2023.

Investeringen

- Geen afwijkingen in de kredieten groter dan 10% en/of € 250.000,-.